

Klimatkontrakt 2030

Mellan Linköpings kommun och myndigheterna
Energimyndigheten, Vinnova, Formas, Tillväxtverket,
Trafikverket, Naturvårdsverket samt Viable Cities.

VERSION 2024

Innehåll

1. Klimatkontrakt 2030	3
2. Syftet med Klimatkontrakt 2030	3
3. Parter	4
4. Gemensamt åtagande	5
4.1 Governance - fortsatt utveckling av styrning, ledning och policy	5
4.2 Finansiering av insatser och utveckling av nya finansieringsmodeller	5
4.3 Lärande och innovation - att göra, dela och skala	5
5. Kommunens åtaganden	6
5.1 Klimatmål 2030	7
5.2 Klimatfärdplan 2030	9
5.3 Klimatinvesteringsplan 2030	16
6. Myndigheternas gemensamma åtaganden	17
6.1 Policyutveckling för accelererad lokal omställning	18
6.2 Samordnande insatser kring finansiering	18
6.3 Verka för svenskt deltagande i europeiska initiativ	18
7. Viable Cities åtaganden	18
7.1 Samordning Klimatkontrakt 2030	18
7.2 Policyutveckling för snabbare lokal omställning	19
7.3 Innovation, implementering och skalning	19
7.4 Samordnad finansiering	20
7.5 Samspel med EU:s mission Klimatneutrala städer	20
Klimatkontrakt 2030	21
Bilaga 1 - Länkar till dokument	22
Bilaga 2 - Omställningskartan	23

1. Klimatkontrakt 2030

Klimatfrågan är vår tids största utmaning, med effekter på både lokal och global nivå. Dess genomgripande inverkan på vårt samhälle hotar livsvillkor och livskvalitet för både nuvarande och framtida generationer. För att möta denna utmaning krävs att vi rustar våra samhällen för att såväl hantera effekterna av som motverka klimatförändringarna. Detta förutsätter i sin tur att vi utvecklar nya sätt att arbeta och samarbeta på som går över olika delar och mellan olika nivåer av samhället.

Missionen *Klimatneutrala städer 2030 med ett gott liv för alla inom planetens gränser* innebär att städer ska bibehålla eller öka livskvaliteten för invånarna, samtidigt som de når noll nettoutsläpp av växthusgaser. För att uppfylla missionen behöver alla aktörer i samhället minska sin klimatpåverkan. Det förutsätter i sin tur arbete för rättvis omställning och medborgarnas deltagande, liksom för att stärka det svenska näringslivets konkurrenskraft genom klimatomställningen

Arbetet med missionen är i linje med genomförandet av de globala hållbarhetsmålen i FN:s Agenda 2030, som också är en utgångspunkt för många svenska städers klimat- och hållbarhetsarbete. Agenda 2030 kan betraktas som en genomförandeplan för Parisavtalets åtaganden om klimatomställning. Missionen ligger även i linje med de svenska miljömålen och det klimatpolitiska ramverket med inga nettoutsläpp av växthusgaser i Sverige senast år 2045, samt EU:s målsättning om klimatneutralitet till 2050.

Klimatkontrakt 2030 är vårt gemensamma verktyg för att uppnå denna mission. Det är ett långsiktigt partnerskap mellan städer och staten. Svenska kommuner och samhällen mobiliserar i partnerskap på alla nivåer för snabbare omställning till klimatneutralitet och hållbarhet i Sverige, Europa och världen.

Parterna i Klimatkontrakt 2030 åtar sig att vara föregångare för en bredare och rättvis omställning genom att utveckla en mer ändamålsenlig samhällsstyrning med samverkan mellan aktörer på olika nivåer och i olika samhällssektorer. Gemensamt åstadkommer signerade parter därmed en mobilisering från lokal till internationell nivå och ett systemskifte i riktning mot helhetstänkande och mer nätverksbaserad styrning och ledning.

2. Syftet med Klimatkontrakt 2030

Syftet med Klimatkontrakt 2030 är att påskynda städernas klimatomställning enligt Agenda 2030 och den uppsatta missionen, samtidigt som det förbättrar livskvaliteten och stärker Sveriges konkurrenskraft inom klimatområdet. Att skriva under Klimatkontraktet innebär en högre ambition för hållbar stadsutveckling. Denna

ambition förverkligas genom årliga steg för att främja hållbar stadsutveckling med fokus på rättvis klimatomställning, motståndskraft och social hållbarhet, för att skapa ett gott liv för alla inom planetens resurser.

Arbetet med klimatneutrala och hållbara städer 2030 innebär att signerande parter tillsammans samlar många krafter i samhället för att påskynda omställningen. Processen för Klimatkontrakt 2030 är en katalysator för nya samarbeten mellan kommuner och myndigheter, och stärker förutsättningarna för samverkan med näringsliv, akademi, forskningsinstitut, civilsamhälle och medborgare. Den binder samman olika nivåer inom samhällssystemet genom samverkan och partnerskap från lokal till global nivå.

Klimatkontrakt 2030 integreras i kommunernas och myndigheternas ordinarie arbete. Det fungerar som samlande dokument och process för städers mål, strategier, färdplaner och finansiering, samt identifierar gap i omställningen till klimatneutrala och hållbara städer med livskvalitet i fokus. Klimatkontraktet kan användas i olika sammanhang såsom:

- Överenskommelser med lokala aktörer, exempelvis i lokala klimatkontrakt.
- Dialoger med andra kommuner och på regional nivå; i regionala utvecklingsstrategier (RUS) och regionala tillväxtmedel.
- Underlag för kommunala initiativ med nationell finansiering från Formas, Energimyndigheten, Vinnova, Tillväxtverket, Trafikverket och Naturvårdsverket.
- Europeisk finansiering från Horizon Europe, ERUF, European Urban Initiative, URBACT med flera.
- Kommunens internationella kontakter och strategi i samverkan med näringsliv, akademi och civilsamhälle.

Sammantaget ger Klimatkontrakt 2030 Sverige och svenska städer goda förutsättningar att vara internationella föregångare i städers klimatomställning.

3. Parter

Parter i Klimatkontrakt 2030 är:

- Linköpings kommun
- Myndigheterna: Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas), Naturvårdsverket, Statens Energimyndighet (Energimyndigheten), Tillväxtverket, Trafikverket och Verket för innovationssystem (Vinnova).
- Strategiska innovationsprogrammet Viable Cities¹.

¹ Viable Cities är ett strategiskt innovationsprogram som finansieras av Energimyndigheten, Vinnova och Formas. Programmet har en löptid från 2017 till 2030 och har cirka 130 medlemmar, Vårdorganisation är KTH.

4. Gemensamt åtagande

Klimatkontrakt 2030 vilar på ett gemensamt åtagande och partnerskap från signatärerna för att arbeta i riktning mot missionen om klimatneutrala och hållbara städer. Detta inkluderar att utforska nya sätt att styra och leda i samverkan med aktörer i alla delar av och på alla nivåer i samhället.

Arbetet med att utforska, utveckla och implementera nya sätt att arbeta med omställningen sker inom tre övergripande utvecklingsprocesser.

4.1 Governance – fortsatt utveckling av styrning, ledning och policy

Inom denna process åtar sig parterna att utveckla och förstärka kopplingen till aktörernas ordinarie verksamhets- och budgetprocesser, samt att integrera strategier och processer för digitalisering, social hållbarhet och klimatanpassning med omställningsarbetet.

En central del är att analysera och verka för att hindrande regleringar och styrmodeller åtgärdas, samt att möjligheter till policy som kan accelerera omställningsarbetet utvecklas.

För att klimatomställningen ska vara hållbar ur ett bredare perspektiv eftersträvar parterna insatser som skapar såväl miljömässig, social som ekonomisk nytta samt bidrar till en ökad robusthet och motståndskraft i samhället. Eftersom allas medverkan behövs för att uppfylla missionen är arbetet med den lokala omställningsarenan centralt för gemensam utveckling och lärande.

4.2 Finansiering av insatser och utveckling av nya finansieringsmodeller

Inom denna process åtar sig parterna att utveckla strukturerna för finansiering av omställningen till klimatneutrala och hållbara städer. Detta innefattar utveckling av klimatinvesteringsplaner för den lokala omställningen, inklusive former för hur olika finansieringskällor från offentliga aktörer på olika förvaltningsnivåer, privata aktörer i näringsliv och civilsamhälle samt europeiska initiativ kan kombineras för att påskynda nödvändiga investeringar. Frågan om hållbar offentlig upphandling för lokal omställning är central och inkluderad i detta.

4.3 Lärande och innovation – att göra, dela och skala

Inom denna process åtar sig parterna att utveckla uppföljning, utvärdering och analys på lokal och nationell nivå i samarbete med europeiska och internationella initiativ för klimatneutrala och hållbara städer.

Processen syftar också till att stärka städernas roll som innovationsnav för omställningen. I detta ingår insatser för att stärka implementering, delning och skalning av lösningar, eftersom innovationer bara är framgångsrika när de tas i bruk och får genomslag i praktiken. Alla signerande aktörer åtar sig att bidra och samskapa på mötesplatser och inom initiativ som Transition Lab Forum, Klimatfrukostar och Glo och sno.

5. Kommunens åtaganden

Linköpings kommun är glada över att vara en del av partnerskapet Klimatneutrala städer 2030, en satsning som fungerar som en kraftfull katalysator för att påskynda vårt lokala omställningsarbete. Genom partnerskapet får vi möjlighet till ett ökat kunskapsutbyte och tillgång till nya, forskningsbaserade koncept, metoder och verktyg – allt för att hjälpa oss att nå våra klimatmål snabbare och mer effektivt.

Deltagandet i Klimatneutrala städer 2030, våg 2, har visat på tydliga framsteg. Med utgångspunkt i implementeringen av kommunens klimat- och energiprogram har fler kompetenser involverats i arbetet och organiseringen kring klimatomställningen har systematiseras och sker nu i ett bredare partnerskap än tidigare.

Linköpings kommun har en djup förståelse för lokala förutsättningar, behov och utmaningar i relation till klimatmål och mission och står därför i en unik position att utveckla och driva på omställningsförmågorna.

Med vårt fokus kring digital transformation ökas kunskap och förutsättningar för datadriven verksamhetsutveckling. Innovationsfrämjande insatser som testbäddsscheckar möjliggör utvecklingen av nya produkter och tjänster i samverkan med små- och medelstora företag, viktiga för hållbar tillväxt. Med ett missionsdrivet arbetssätt riktat mot cirkularitet och delningsekonomi kan vi också stärka insatser för minskade konsumtionsbaserade utsläpp, öka medvetenhet och uppmuntra hållbara livsstilsval.

Linköping strävar efter att uppnå en rättvis omställning där alla invånare har likvärdiga förutsättningar att påverka och dra nytta av den omställning och utveckling som sker. Genom att synliggöra och adressera de olika behov och förutsättningar som finns i samhället kan kommunen skapa en tryggare och mer inkluderande framtid. Genom att på ett mer medvetet sätt rikta insatser och resurser och inkludera olika perspektiv i beslutsfattandet kan kommunen säkerställa att fler röster blir hörda och att resultaten gynnar så stor del av samhället som möjligt.

Linköpings kommun tillvaratar lärdomar från tidigare insatser och ämnar växla upp de delar som bedöms som särskilt relevanta för det fortsatta omställningsarbetet, i linje med antagna klimatmål och med Viable cities mission i sikte.

5.1 Klimatmål 2030

Linköpings kommun satte redan år 2012 det ambitiösa klimatmålet att kommungeografin skulle bli koldioxidneutral 2025. I kommunens Klimat- och energiprogram (2022-2030) är detta kvar som ett etappmål och det långsiktiga, bredare klimatmålet innebär att Linköpings kommun ska uppnå netto-noll växthusgasutsläpp senast 2045.

Det långsiktiga målet ska uppnås genom att minska växthusgasutsläppen med minst 85 procent jämfört med 1990 års nivåer samt genom så kallade kompletterande åtgärder motsvarande upp till 15 procent av 1990 års utsläppsnivåer. Två etappmål fungerar som kontrollstationer på vägen mot det långsiktiga målet. Förutom koldioxidneutralt år 2025 ska Linköping år 2030 ha minskat de totala växthusgasutsläppen med 70 procent jämfört med 1990 års nivåer.

Genom att delta i Viable cities Klimatneutrala städer 2030 är Linköpings ambition att växla upp takten med missionen i sikte. Inte minst genom ett breddat partnerskap och nya metoder som Viable cities- sammanhanget ger.

Målsättningar och viktigaste gap för en rättvis omställning och andra multipla nyttor

Linköping vill att omställningen sker på ett rättvist sätt, vilket innebär att ingen ska hamna utanför eller drabbas negativt av de förändringar som krävs för att nå klimatmålen.

Inom ramen för den framtagna klimatfärdplanen, för Linköpings kommunkoncern, togs en social konsekvensanalys fram i samarbete med experter och forskare. Syftet var att synliggöra hur aktiviteter i klimatfärdplanen påverkar individer och grupper i samhället på olika sätt, både positivt och negativt. Sammanställningen fungerar som ett kunskapsunderlag vid implementeringen av klimatfärdplanens aktiviteter.

Resultatet från konsekvensanalysen visar att det framför allt finns såväl utmaningar som möjligheter kopplade till prioriterade insatsområden som rör energieffektivisering i bostäder samt inom mobilitet och transporter. Ett exempel på hur ett stärkt rättviseperspektiv kan gå hand i hand med klimatarbetet återfinns inom hållbara transporter, där exempelvis utbyggnad av cykelinfrastruktur bedömdes få en stor positiv effekt utifrån flera sociala hållbarhetsperspektiv. Ett exempel där en möjlig konflikt mellan rättviseperspektiv och klimatarbete kan urskiljas är inom beteendepåverkande åtgärder för energieffektivisering. Detta utifrån att forskning om energifattigdom visar att beteendepåverkande insatser tenderar att få negativa konsekvenser hos grupper med lägre ekonomiska förutsättningar.

Beräkningar av växthusgaser

Den senast tillgängliga uppföljningen för målen som specificerats i avsnitt två avser år 2021. Basåret för målet om netto-noll växthusgaser till 2045 och etappmålet om 70 % minskning till 2030 är år 1990. Då var värdet för de totala växthusgasutsläppen ca 776 tusen ton CO₂-ekvivalenter. För 2021 var värdet ca 696 tusen ton. Med de kompletterande utsläppen var värdet för 2021 685 tusen ton. Det innebär en minskning av de totala utsläppen med 11 % under perioden 1990 till 2021 och 14 % räknat på nettoutsläppen.

Data för scope 1

Inom kommunens förvaltningar och de kommunala bolagen pågår arbete med att minska de direkta utsläppen på flera sätt. Generellt inom kommunens verksamheter är det inom transportområdet som det finns utsläpp inom scope 1. Utöver det så har det kommunägda energibolaget stora utsläpp kopplat till kraftvärmeproduktion, vilket genererar direkta utsläpp. Dessa utsläpp härrör från fossilt innehåll i avfall som förbränns, men där den globala klimatnyttan att förbränna importerat avfall till kraftvärme är större än alternativet att avfallet skulle deponeras utomlands. Detta är också ett politiskt beslutat, principiellt ställningstagande som ingår i kommunens Klimat- och energiprogram.

I kommunens klimatfärdplan som beskrivs i avsnitt 5.2 nedan så finns insatser specificerade för kommunen inom dessa områden beskrivna. Inom transportområdet gäller det exempelvis en övergång till fossilfria drivmedel och ökad användning av cykel och kollektivtrafik. Ett stort arbete pågår inom kommunen gällande övergång till elbilar. Uppföljning för 2023 visade att 36 % av inköpt drivmedel var fossilfritt för kommunens förvaltningar.

Vad gäller utsläpp från kraftvärmeproduktion finns det flera pågående insatser där även ny teknik testas. Insatserna rör både byggnation av en anläggning för ökad sortering av avfall, till teknik för att spåra plast samt utredning av koldioxidinfångning. Av växthusgasutsläppen i Linköpings kommun kommer ca 48 % från el- och fjärrvärmeproduktion.

Data för scope 2

Vad gäller utsläpp i scope två för kommunens förvaltningar och bolag så avser det fastighetsbolagens inköp av el. Fjärrvärme och fjärrkyla ingår i beskrivningen för scope 1. Den inköpta elen utgörs både av fastighetsel och verksamhetsel. I klimatfärdplanen finns prioriterade insatser beskrivna inom detta område och det rör främst energieffektiviseringar av olika slag, exempelvis införande av individuell mätning och debitering inom bostadsbolaget. Där testas även AI som verktyg för att optimera energianvändningen i vissa fastigheter. De kommunala bolagen har alla också en del egen produktion av solel för att minska mängden inköpt el. För de kommunala verksamhetslokalerna är det till största del det kommunala

fastighetsbolaget Lejonfastigheter som äger och tecknar elavtal. Den elen är 100 % förnybar.

Data för scope 3

Kommunen har under 2024 gjort en miljöspendanalys av inköpen från de kommunala verksamheterna. Syftet var att undersöka vilken klimatpåverkan olika inköp genererar och inom vilka kategorier som utsläppen är störst. Miljöspendanalysen ger en bra överblick som gör det lättare att förstå och prioritera åtgärder och medel i enlighet med antagna klimatmål. Den fungerar som ett underlag till dialog och utveckling av Linköpings hållbarhetsstrategiska arbete kring upphandling och inköp. Metoden gör det dessutom enklare att följa upp och mäta resultat.

Analysen visade bland annat på följande resultat:

- Linköpings kommun hade under 2023 totala utsläpp på ca 171 KTON CO₂-e vilket motsvarar ca 1 ton per invånare och år.
- Alla verksamheternas inköp för 2023 har delats upp i ett kategoriträd med 4 familjer som brutits ned i 21 klasser och 128 inköpskategorier. Varje inköpskategori har sedan tilldelats en klimatindikator.
- Prioriterade områden för utsläppsminskningar är; Transporter, Möbler och Datorer, pekplattor och tillbehör. Två fördjupningsanalyser gjordes för de två sistnämnda kategorierna.

I kommunens klimat- och energiprogram finns uttryckt att målsättningen är att minska de konsumtionsbaserade utsläppen och att upphandling är ett viktigt verktyg i det arbetet. Gentemot kommuninvånarens konsumtionsvanor så har en insats inom området bl.a. inneburit att upprätta Smarta kartan för Linköping. Den visar hållbarare alternativ för konsumtion och kan användas som ett informations- och inspirationsmaterial för att ställa om sina konsumtionsvanor.

Inom kommunkoncernen är också inköp inom de kommunala bolagen av stor vikt vad gäller klimatpåverkan. Byggnads- och anläggningsmaterial är ett stort område och utifrån arbetet med upprättande av klimatdeklarationer för nybyggnation arbetar fastighetsbolagen med frågan på ett brett sätt och ser över nya sätt att arbeta vad gäller minskning av klimatpåverkan i byggmaterial och ökat återbruk.

5.2 Klimatfärdplan 2030

Linköpings kommun har tagit fram en klimatfärdplan som gäller för hela kommunkoncernen, det vill säga kommunala nämnder och förvaltningar samt kommunägda bolag. Färdplanen är uppdelad utifrån de fem insatsområden som definierats som centrala att arbeta vidare med för att uppnå kommunens övergripande mål om att nå netto-noll växthusgasutsläpp senast 2045:

- Energi- och climateffektiva bostäder, lokaler och verksamheter
- Climateffektiv bygg och anläggning
- Hållbar mobilitet och resurseffektiva transporter
- Proaktivt arbete för negativa utsläpp
- Produktion och distribution av förnybar och robust el, värme och kyla

Klimat- och energiprogrammet innehåller ett antal principiella ställningstaganden, exempelvis att kommunkoncernen ska verka för en omställning till cirkulär ekonomi och delningsekonomi och att Linköping ska – såväl inom den egna verksamheten som utanför kommunorganisationen – bidra till reducerade konsumtionsbaserade utsläpp.

De kommunala bolagen omfattas av målen i Klimat- och energiprogrammet och aktiviteterna i klimatfärdplanen, men kan utöver detta även välja att ta fram egna handlingsplaner och affärsplaner med mer detaljerade aktiviteter.

Kommunens rådighet att uppnå klimatmålen är begränsade och insatserna som kunnat genomföras genom deltagande i Klimatneutrala städer 2030 har framförallt handlat om att öka kommunens förmåga att styra och leda omställningen i bredare partnerskap med andra, genom omställningsteamet, och med nya förmågor och verktyg som stöd, exempelvis inom digital transformation, kommunikation, klimatinvesteringsplan och miljöspendanalys. Linköping har ett stort fokus på kunskapsdelning och att partnerskap är viktigt för att driva omställningsinsatser tillsammans och framåt. Samverkan sker i våg 3 med Mjölby som tvillingstad, i partnerskap med våra internationella systerorter, i samverkan med fler lokala och regionala näringslivsaktörer samt inom den nya Omställningsarenan.

Prioriterade insatser i omställningsportföljen

Linköpings kommun fokuserar sina omställningsinsatser på de prioriterade områden som definieras i antaget Klimat- och energiprogram, vilka anses avgörande för att nå våra klimatmål. Under 2024 har kommunen sammanställt de åtgärder som våra kommunala nämnder och kommunägda bolag planerar att genomföra inom kort för att bidra till dessa mål. Här delar vi med oss av några exempel från varje insatsområde:

- Energi- och climateffektiva bostäder, lokaler och verksamheter
 - Byte av uppvärmningssystem på större isbana, från diesel till eldrift
 - Energieffektivisering och energioptimering av och inom fastigheter exempelvis AI för värmestyrning
 - Ökad säsongsanpassning av livsmedel i kommunala verksamheter

- Klimateffektiv bygg och anläggning
 - Certifiering av nyproduktionsprojekt enligt krav i Miljöbyggnad Silver
 - Klimatkalkyler och utvärdering/tillämpning av utsläppsreducerande åtgärder i alla nyproduktionsprojekt.
 - Extra budgetpost för att driva på utvecklingen av klimatsmarta material och metoder utan att belasta enskilda projekt
- Hållbar mobilitet och resurseffektiva transporter
 - Samordning kring och utbyggnad av laddinfrastruktur
 - Arbete med gröna resplaner vid arbetsplatsområden och skolor
 - Investeringar i cykelinfrastruktur
- Proaktivt arbete för negativa utsläpp
 - Biokol i skelettjordar och utveckling av våtmarker
 - Utbyggnad av förvätskningsanläggning för koldioxid som uppstår som en restström från biogasproduktionen
 - Utredning om koldioxidinfångning inklusive lagring och/eller användning av koldioxid
- Produktion och distribution av förnybar och robust el, värme och kyla
 - Satsningar inom utbyggnad av förnybar elproduktion (sol- och vindkraft)
 - Etablering av en eftersorteringsanläggning vilken kommer kunna fånga upp och sortera ut plast, papper, kartong, metall och matavfall som felaktigt hamnat i hushållsavfallet.
 - Utbyggnad av produktionsanläggning för flytande biogas

Utöver de åtgärder som exemplifieras ovan inom våra prioriterade insatsområden ser vi fram emot att genomföra ytterligare klimatsatsningar:

- **Klimatfond**

Privatpersoner och ideella föreningar kommer från och med 2025 kunna söka upp till 100 000 kronor från en nyinrättad Klimatfond för initiativ som syftar till att minska klimatpåverkan i Linköping. Kommunen avsätter 2 miljoner om året till denna.

- **Innovationsfond/testbäddscheckar**

600 tkr avsätts i en innovationsfond som möjliggör vidareutvecklingen av Testbäddscheckar- där SMEer kan söka finansiering för att tillsammans med de

kommunala bolagen eller en annan projektpart inom Klimatneutrala Linköping snabbt kunna testa och utveckla sina innovationer i en verklig miljö.

- **Twin transition**

Twin transition, eller "dubbel omställning", är en strategi som integrerar två stora omställningsområden: den digitala och den gröna omställningen. Det handlar om att använda digitala teknologier, som artificiell intelligens (AI), sakernas internet (IoT), och dataanalys, för att påskynda och förbättra klimatarbetet och hållbarhet i samhället. Målet är att uppnå mer effektiva, resurseffektiva och klimatvänliga lösningar genom digitalisering.

- **Ökad cirkularitet**

Genom ett unikt samarbete mellan kommunen och Naturskyddsföreningens lokala klimatgrupp lanserades Smarta kartan Linköping under 2023. En vidareutveckling kring hållbar konsumtion genom främjande av cirkulära affärsmodeller och delningsekonomi utvecklas inom våg 3.

Utveckling av former och gemensam förmåga för governance och samverkan

Linköpings kommun använder en strukturerad och samordnad modell för governance och samverkan i sin klimat- och hållbarhetsomställning, där flera enheter, nätverk och initiativ arbetar tillsammans.

- **Klimatteamet** fungerar som en koordinerande enhet för kommunens interna omställningsarbete. Det knyter samman olika grupper, nätverk och enheter, och stödjer kunskapsuppbyggnad samt utveckling av indikatorer och kommunikationsstrategier.
- **Omställningsteamet** är det centrala organet för att samordna och driva framsteg inom projektet "Klimatneutrala Linköping 2030". Teamet fungerar som en taktisk nivå som kopplar samman styrgruppen (strategisk nivå) och arbetspaketen (operativ nivå). De samordnar arbetet mellan olika projektparter, främjar innovation och samverkan samt följer upp projektets mål.
- **Arbetspaketteam** ansvarar för att genomföra specifika insatser inom projektet "Klimatneutrala Linköping 2030", med delmål som följs upp av omställningsteamet.
- **Omställningsarenan** är ett bredare, externt samverkansforum som engagerar aktörer utanför kommunen, inklusive civilsamhälle, akademi och näringsliv, för att driva ett missionsbaserat arbetssätt med fokus på minskade konsumtionsbaserade utsläpp genom ökad cirkularitet och delningsekonomi.
- **Linköpingsinitiativet** är ett nätverk av privata och offentliga aktörer som arbetar för att hantera klimatutmaningar inom energi, materialflöden och transporter. Kommunen leder nätverket och planerar att utveckla det under 2025.

- **Spira tillsammans** fokuserar på samverkan inom civilsamhället för att främja hållbar utveckling genom kurser, event och påverkansarbete. Det koordineras av Linköpings Naturcentrum på uppdrag av Linköpings kommun.
- **Hållbarhetsforum** och Nätverk för ekologisk hållbarhet samlar hållbarhetschefer inom koncernen respektive representanter från kommunens olika förvaltningar för att koordinera insatser.

Utöver dessa grupper har kommunen representanter i flera regionala omställningsrelaterade nätverk och kluster såsom:

- **ÖBKN** – Östergötland bygger klimatneutralt
- **CKÖ**– Cirkulär kraftsamling i Östergötland och Örebro län
- **ÖTKS** – Östergötland Transporterar KlimatSmart
- **BSRC**– Biogas Solutions Research Center

Linköpings governance-modell för omställningsarbetet bygger på ett tydligt samspel mellan strategiska, taktiska och operativa nivåer, där interna och externa aktörer samverkar för att nå klimatmålen.

Uppföljning och lärande

Linköping kommun satsar på lärande och samverkan för att stärka och vidareutveckla sitt klimatarbete. Genom deltagande i flera innovativa forum och initiativ skapar kommunen möjligheter för både intern och extern kunskapsdelning, där medarbetare, företag och invånare kan engagera sig och få inspiration.

- **Syntesrapport**
Inför den nya projektperioden, våg 3, genomförde LiU intervjuer med projektdeltagare och relevanta aktörer för att ta tillvara lärdomar och ge förslag på delar att växla upp som enligt syntesrapporten bedömdes som särskilt relevanta för det fortsatta omställningsarbetet.
- **Externt klimatråd**
Under 2024 har ett externt klimatråd, samordnat genom LiU Centrum för kommunstrategiska studier (CKS), formerats. Klimatrådets uppgift är att granska kommunens arbete inom klimatområdet och ge rekommendationer för hur kommunen behöver arbeta vidare för att uppnå beslutade klimatmål. Klimatrådet väljer varje år ett specifikt tema att fördjupa sig inom. Detta tema ska ligga i linje med de prioriterade insatsområden som kommunen definierat som centrala att arbeta vidare med för att klimatmålet ska kunna uppnås. Rådets rekommendationer redovisas i en årlig rapport.
- **Kunskapsbank LiU studenter**
Linköping kommun ser stora möjligheter att stärka sitt klimatarbete genom att involvera och samarbeta med studenter från Linköpings universitet (LiU). Med en ny

klimatsamverkansplattform strävar kommunen efter att skapa en kunskapsbank där LiU-studenter kan bidra med sina kompetenser och perspektiv i det lokala omställningsarbetet. Plattformen kommer att fungera som en bro mellan akademi och praktik, där kommunen kan dra nytta av de senaste forskningsrönen och innovationerna inom klimat och hållbarhet som utvecklas vid universitetet. Genom att engagera studenter på plattformen kan kommunen utbilda nästa generations klimatledare samtidigt som de får nya lärdomar och kreativa lösningar på lokala klimatutmaningar. Studenter från olika program och discipliner kan genom projekt, praktik och samarbetsuppdrag bidra med sin expertis inom allt från hållbar stadsutveckling till cirkulär ekonomi och digitala lösningar för klimatomställning.

- **Klimatsmart Linköping webb för spridning av goda exempel**

För att nå ut bredare och sprida goda exempel från hela kommunen driver Linköping webbplatsen Klimatsmart Linköping. Här samlas framgångsrika lokala initiativ och projekt som visar på kreativa sätt att arbeta klimatsmart, med syftet att inspirera invånare, företag och organisationer att ta del av och använda dessa lärdomar i sina egna verksamheter. Plattformen lyfter fram det arbete som redan sker i kommunen och gör kunskapen tillgänglig för alla, vilket stärker Linköpings resa mot att bli en klimatneutral och hållbar stad.

- **Indikatorutveckling för transformativ förändring**

Linköpings kommun deltar i ett projekt som handlar om att utveckla indikatorer för transformativ förändring i städernas klimatomställning. Projektet leds av LiU TEMA T och sker även i samverkan med Stockholm stad, KTH och Lunds universitet

Linköping både hämtar inspiration från och delar med sig av sina erfarenheter genom deltagande i Viable Cities Transition Lab, City Lab och Klimatfrukostar. Genom dessa plattformar får vi möjlighet att ta del av andras insikter och idéer samtidigt som vi erbjuder egna föreläsningar och exempel på våra klimatinsatser. På så sätt skapar vi en dynamisk dialog och ett ömsesidigt lärande som stärker vårt gemensamma arbete.

Andra strategier som kopplar till omställningen

Samlad digital översiktsplan

Arbete pågår med att ta fram en samlad digital översiktsplan för Linköping. Att anpassa och renodla översiktsplanen, relaterat Klimatarbetet, inkluderar att:

- På ett tydligt och samlat sätt bedöma planen utifrån aktuella nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling,
- Göra en ny samlad bedömning av översiktsplanen utifrån alla tre hållbarhetsaspekter vilket innebär att på ett samlat sätt visa hur översiktsplanens inriktningar bidrar till ett mer hållbart samhälle utifrån alla tre hållbarhetsaspekter (ekologiskt, socialt och ekonomiskt).

- Förtydliga grön- och blåstrukturens roll och tydligare visa påstrukturens roll kopplat till aktuella frågor som social hållbarhet och klimatanpassning,
- Uppdatera ställningstaganden om teknisk försörjning för att möta nya förutsättningar kopplat till bland annat klimatanpassning och elektrifiering. Gäller både strukturella frågor som vatten- och avloppshantering, masshantering och mobilmaster, men även mer principiella ställningstaganden etc.

Med den nya översiktsplanen som grund ser kommunen att det finns möjlighet att arbeta på ett mer ändamålsenligt och resurseffektivt sätt, där kopplingen mellan de bärande principerna och mer detaljerade inriktningarna i översiktsplanen blir mer framträdande och där kommunen kan redovisa följd effekter och sammanhang på ett tydligare sätt.

Megaprojektet Ostlänken

Linköping står inför den största stadsomvandlingen någonsin i och med projektet Ostlänken, delsträckan Linköpings tätort. Delsträckan som ska gå genom Linköpings tätort är cirka 1 mil lång. Ostlänkens dragning och den nya stationens placering ger innerstaden möjlighet att växa norrut och över Stångån. Området mellan det nuvarande och det nya stationsområdet kommer att utvecklas med ny bebyggelse.

Linköping har över 30 000 inpendlare från såväl tätorter inom kommunen, som från grannkommunerna. Var fjärde östgöte förvärvsarbetar i Linköping så placeringen av den nya stationen är därför av regional betydelse. Korta restider och smidiga byten mellan trafikslagen gynnar det hållbara resandet.

Rättvis omställning, digitalisering och klimatanpassning

Klimatförändringar påverkar människor på olika sätt och kan förstärka existerande orättvisor samt skapa nya former av utsatthet. Det är därför avgörande att Linköping, i sitt arbete med klimatanpassning, beaktar dessa aspekter.

Att inkludera ett rättviseperspektiv och omtanke i arbetet med klimatomställning och klimatanpassning är avgörande för att säkerställa att ingen lämnas utanför. En rättvis klimatomställning innebär att skapa ekonomiska och sociala incitament för hållbara val. Dessutom är det viktigt att säkerställa att de som bidrar minst till klimatförändringar inte drabbas hårdast av dess effekter.

Detta säkerställs dels genom inkluderande dialoger och samarbeten mellan olika intressenter. Digitalisering spelar även en central roll i att stödja en rättvis klimatomställning och anpassning. Inte minst genom att möjliggöra insamling och analys av data, vilket skapar en djupare förståelse för klimatpåverkan och dess effekter på olika samhällsgrupper. Dessutom främjar digitalisering öppenhet och transparens i beslutsprocesserna, vilket gör det möjligt för medborgare att engagera sig och delta i diskussioner. Digitala plattformar kan också användas för att

involvera olika samhällsgrupper i utvecklingen av klimatanpassningsstrategier, vilket säkerställer att deras behov och erfarenheter beaktas.

Kopplat till klimatanpassning pågår för närvarande arbetet med att utveckla en struktur som bidrar till ökad samverkan inom kommunkoncernen för att accelerera arbetet. En utgångspunkt i arbetet är att klimatanpassningsarbetet så långt som möjligt ska bidra till minskade utsläpp av växthusgaser och därmed bidra till att kommunen uppnår antagna klimatmål.

Linköpings kommun är projektpart inom Forskarskolan Just transition där vi bygger gemensam kunskap och kompetens kring hur detta kan förverkligas i en lokal kontext. Linköpings kommun har tillsammans med LiU TEMA T handledarskapet för en doktorand som arbetar nära kommunen och insatserna inom Klimatneutrala Linköping 2030.

5.3 Klimatinvesteringsplan 2030

Kommunen har i samarbete med Linköpings universitet, IEI, utvecklat en klimatinvesteringsplan för vägtransporter i linje med antagna klimatmål. Syftet är att göra omställningen mer konkret och ge en bättre förståelse kring vilka insatser som måste göras av såväl privatpersoner som näringslivet och det offentliga. En doktorand på LiU har samlat och bearbetat stora datamängder som visar hur transportutsläppen är fördelade inom Linköpings geografi. Nu sammanställs möjliga skiften, investeringsbehov och samhällsekonomiska mervinster i en rapport. Under 2025 kommer kommunen kommunicera innehållet, aktivera Omställningsarenan i arbetet och jobba åtgärder med insikter från klimatinvesteringsplanen som grund.

Befintlig kapacitet inom verksamhets- och investeringsbudgetar

Linköping köper varor och tjänster för ca 4 miljarder per år. För att förstå vilka inköpskategorier som har störst klimatpåverkan genomfördes under 2024 en Miljöspendanalys. Generellt sett har kommuner sina mest betydande utsläpp inom just indirekta utsläpp, Scope 3 (GHG Protocol), vilket gör det relevant att fokusera på dessa utsläpp för att säkerställa att medel linjerar med klimatmål. Miljöspendanalysen gav en tydlig bild av kommunens totala klimatavtryck och nu pågår ett arbete med att utveckla kategoristyrning inklusive prioritering av inköpskategorier och åtgärder för utsläppsminskning. Idén är hämtad från Göteborg stad som tidigare arbetat i ett pilotprojekt tillsammans med Upphandlingsmyndigheten. Linköpings miljöspendanalys finansierades med stöd från Energimyndighetens utlysning "Förstudier för snabbare klimatomställning i städer".

Arbete för att täcka finansieringsgap

Linköpings kommun eftersträvar att finansiera mer verksamhetsutveckling och fler utvecklingsprojekt med extern finansiering, exempelvis genom finansiering från

EU:s fonder och program för projekt som ligger i linje med kommunens mål och prioriteringar.

Under 2024 skrev Linköping och Örebro fram en gemensam territoriell strategi för hållbar urban utveckling, vilken prioriterades av Tillväxtverket. Detta ökar möjligheten att växla upp innovations- och utvecklingsprojekt med externa medel via EUs Regionalfond. Portföljerna rör hållbar mobilitet, cirkulär ekonomi, klimatanpassning och resiliens, energieffektiv renovering och upprustning i städer och ökad digitalisering för framtidens städer.

6. Myndigheternas gemensamma åtaganden

Genom detta kontrakt åtar sig myndigheterna att samverka sinsemellan och vara en aktiv samtalspartner i det lokala arbetet i de medverkande städerna samt med Viable Cities inom ramen för Klimatkontrakt 2030.

Syftet med myndigheternas åtagande är att bidra till att stärka städernas omställningsförmåga och underlätta implementering och uppskalning av hållbara lösningar som också bidrar till ökad livskvalitet, nu och i framtiden.

Myndigheterna som är parter i Klimatkontrakt 2030 utvecklar löpande samordningen kring sina insatser inom hållbar stadsutveckling och klimatomställning för att skapa bättre framförhållning samt utveckla formerna för dialog med, och samlad information till, städerna.

Åtagandet innebär vidare att utveckla arbetssätt som identifierar synergier och främjar myndigheternas förmåga till kollektivt och kontinuerligt lärande med fokus på lokal och regional hållbar omställning. Det omfattar myndigheternas medverkan i Transition Labs och på andra samverkansarenor som Viable Cities faciliterar.

Myndigheterna avser att genomföra insatser i enlighet med principerna i kap 3, och i enlighet med myndigheternas tre gemensamma åtaganden enligt nedan. I detta utvecklingsarbete utgör Rådet för hållbara städer ett viktigt ramverk och strategiskt forum för en bred myndighetssamverkan, där insatserna på operativ nivå initieras av:

- åtagandena i Klimatkontrakt 2030
- det nationella kunskapsstödet med namnet Svensk modell för hållbar urban utveckling inom ramen för EU:s regionala utvecklingsfond
- andra identifierade områden och regeringsuppdrag.

6.1 Policyutveckling för accelererad lokal omställning

Tillsammans med kommunerna arbetar myndigheterna för att identifiera och bidra till utvecklingen mot mer ändamålsenliga regelverk och andra styrmedel för hållbar stadsutveckling och klimatomställning samt öka förståelse och kunskap om befintliga regelverk. Med kommunernas identifierade utvecklingsbehov i en accelererad klimatomställning som fokus, ska processen fortsatt och långsiktigt bygga på proaktiv dialog och ömsesidigt lärande.

6.2 Samordnande insatser kring finansiering

Myndigheterna åtar sig att, utifrån identifierade behov hos kommunerna, fortsatt koordinera, underlätta och skapa en samlad bild av finansiella stöd, uppdrag och satsningar som rör hållbara städer och samhällets utveckling. Syftet med åtagandet är att tillhandahålla ändamålsenlig information om olika finansieringsmöjligheter och stöd. Insatserna inkluderar även att tillsammans utforska behov och utveckla nya typer av insatsformer för städers omställning.

6.3 Verka för svenskt deltagande i europeiska initiativ

Myndigheterna är aktiva deltagare i flera olika europeiska initiativ kring utvecklingen av hållbara städer och samhällen. Detta inkluderar att bidra till utformningen av utlysningar och aktiviteter inom initiativen, bland annat utifrån dialog med städerna i Klimatkontrakt 2030. Vidare ingår att informera om möjligheter till finansiering och samarbeten på europeisk nivå samt att stödja de städer som ansluter sig till EU:s Cities Mission om 100 klimatneutrala städer 2030.

7. Viable Cities åtaganden

Med målet att skapa förutsättningar för ett gott liv för alla inom planetens gränser genomförs det strategiska Innovationsprogrammet Viable Cities i nära samarbete med olika aktörer för att påskynda omställningen till klimatneutrala städer år 2030. Detta är en central del av Sveriges åtagande att uppnå målen i Agenda 2030 och Parisavtalet. Programmet strävar efter att vara ledande i att stödja städernas omställning på nationell, europeisk och global nivå genom att använda missionen som ett verktyg.

Inom ramen för Viable Cities som ett strategiskt innovationsprogram kommer följande att prioriteras:

7.1 Samordning Klimatkontrakt 2030

Det pågår en allt snabbare mobilisering kring omställningen både lokalt, nationellt och internationellt, där Klimatkontrakt 2030 fungerar som viktigt verktyg. För att

effektivisera och skala upp arbetet krävs bättre samordning och kontinuerlig utveckling av kontrakten. Detta inkluderar att bredda, replikera och prioritera åtgärder samt att effektivisera dialogen mellan alla inblandade aktörer.

Viable Cities programkontor har etablerat och utvecklar nu en samordningsfunktion för Klimatkontrakt 2030 i Sverige. Syftet är att ytterligare stödja processen med klimatkontrakt, där myndigheter, kommuner och andra relevanta aktörer utvecklar och skärper sina åtaganden steg för steg. Samtidigt fokuseras det på att implementera och skala upp åtgärder för att påskynda omställningen.

Den förstärkta samordningsfunktionen stödjer aktörerna i att gemensamt stärka sin förmåga att gå från teori till praktisk implementering av klimatåtgärder. Målet är att ta Klimatkontrakt 2030 till nästa nivå både lokalt, nationellt och internationellt.

Funktionen ökar också kunskapen och skapar bättre förutsättningar för kommuner och andra aktörer att dra nytta av och utveckla arbetssätt för att integrera de omfattande policypaketet på EU-nivå, som exempelvis Fit for 55 och taxonomiförordningen för hållbara investeringar, på lokal nivå.

7.2 Policyutveckling för snabbare lokal omställning

Detta åtagande är kopplat till myndigheternas engagemang, som finns beskrivet i avsnitt 6.1, samt utvecklingsprocesser för systemdemonstratorer och policylab.

Viable Cities avser fortsatt vara en mobiliserande aktör inom smart policyutveckling och regelverk för att stödja städernas klimatomställning. Det innefattar bland annat att ge kommuner bättre överblick över gällande och framtida svensk och europeisk lagstiftning, regler och normer som är relevanta för klimatomställningen, till exempel policypaketet Fit for 55.

Viable Cities åtagande innefattar också att erbjuda processtöd att förändra regelverk och normer för att praktiskt underlätta klimatomställningen.

7.3 Innovation, implementering och skalning

Viable Cities avser utveckla sin roll som föregångare och intermediär för att stärka de koordinerande, mobiliserande och faciliterande insatserna i det framväxande ekosystemet för att uppnå missionen om Klimatneutrala städer med ett gott liv för alla inom planetens gränser. Detta arbete fokuserar särskilt på gemensamma utvecklingsprocesser för policyutveckling och lärande/innovation, som beskrivs i avsnitt 3.3.

För att underlätta för kommuner att implementera och skala innovation som snabbar på klimatomställningen, kommer Viable Cities att bidra med kompetensnätverk och

processtöd. Detta inkluderar samarbete med andra strategiska innovationsprogram och Impact Innovation-program inom utvecklingen av Klimatkontrakt 2030.

Utifrån samarbetsavtalet som finns med Drive Sweden kring klimatsmart mobilitet kommer Viable Cities ytterligare utveckla samverkan med såväl städer och myndigheter inom detta område. Inom digitalisering för klimatomställning kommer arbetet utvecklas vidare med det nyligen inrättade Urban Twin Transition Centre.

Viable Cities samverkar också med Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) och Klimatkommunerna inom initiativet Klimatkonkurrenskraft. Syftet är att påskynda omställningen i riktning mot missionen genom samverkan mellan kommunerna och näringslivet vilket bidrar till att stärka företagens konkurrenskraft.

7.4 Samordnad finansiering

Viable Cities kommer att stödja kommunernas behov av finansiering för klimatomställning och främja samarbete och synergier mellan myndigheter och andra aktörer som finansierar klimatomställning och hållbar stadsutveckling.

- Viable Cities kommer tillsammans *med städerna* att fortsätta arbeta med utvecklade former för finansiering kopplat till Klimatkontrakt 2030 inom satsningen Klimatneutrala städer 2030 och de sex myndigheterna som är involverade i detta.
- Viable Cities kommer tillsammans *med myndigheterna* att utveckla arbetet inom samordnad finansiering genom olika insatser som pågår inom området hållbar stadsutveckling, se 6.3 Samordnad finansiering.
- Viable Cities arbetar vidare med att utveckla former för klimatinvesteringsplaner för städer med sikte på att stödja samtliga städer i satsningen Klimatneutrala städer 2030 samt som en del i det internationella arbetet med missionen och tillgängliggöra insikter och verktyg för många fler.

7.5 Samspel med EU:s mission Klimatneutrala städer

Viable Cities samverkar nära med de stödstrukturer som byggs upp kring EU:s mission om klimatneutrala städer 2030 – såväl i plattformen för genomförande av missionen, NetZeroCities, som i CapaCITIES, som syftar till att bygga nationella plattformar likt Viable Cities i fler länder.

Viable Cities är också en aktiv part i det europeiska partnerskapsprogrammet Driving Urban Transitions (DUT) och deltar i diskussionen på EU-nivå om närmare samverkan och synergier med syster-missionen om klimatanpassning (Adaptation to Climate Change), samt med satsningen New European Bauhaus.

Klimatkontrakt 2030

Mellan Linköpings kommun, myndigheterna
Energimyndigheten, Vinnova, Formas, Tillväxtverket,
Trafikverket, Naturvårdsverket samt Viable Cities.

Stockholm 2024-12-06 Parterna är överens om att dessa gemensamma åtaganden, såsom de formuleras ovan, ska gälla för 2025. Den första versionen av Klimatkontrakt 2030 signerades 2020, den andra 2021, den tredje 2022 och den fjärde 2023. Klimatkontraktet ska uppdateras och förnyas inför varje nytt år.

Mikael Sanfridson

Borgmästare,
Linköpings kommun

Olga Kordas

Programchef,
Viable Cities

Caroline Asserup

tf Generaldirektör,
Energimyndigheten

Darja Isaksson

Generaldirektör,
Vinnova

Johan Kuylenstierna

Generaldirektör,
Formas

Elisabeth Backteman

Generaldirektör,
Tillväxtverket

Roberto Maiorana

Generaldirektör,
Trafikverket

Maria Ohlman

tf Generaldirektör,
Naturvårdsverket

Bilaga 1 – Länkar till dokument

Nedan finns länkar till de mest relevanta dokumenten i relation till Klimatkontrakt 2030 för Linköpings kommun.

- [Klimatkontrakt 2030, version 2022](#)
- [Klimatkontrakt 2030, version 2023](#)

Bilaga 2 – Omställningskartan

Omställningskartan är en visuell vägledning för städernas omställning till klimatneutralitet. Kartan bygger på lärdomar från bland annat från Viable Cities och har utvecklats inom NetZeroCities för att stödja ett transformativt arbetssätt. Kartan vägleder städer utifrån deras unika startpunkt, mål och lokala förutsättningar.

En central del i kartan är att skapa en omställningsarena som samlar ett ekosystem aktörer från offentlig sektor, näringsliv, akademi och civilsamhället för att tillsammans med dessa samskapa och genomföra en portfölj av åtgärder. Arbetet inom omställningsarenan är iterativt och lärande, vilket innebär att, nya aktörer tillkommer efterhand, strategier och planer justeras och förbättras kontinuerligt.

Genom att testa, reflektera och successivt integrera effektiva lösningar och arbetssätt kan dessa formas till att bli det nya normala. Ett centralt verktyg i den långsiktiga omställningsprocessen är Klimatkontrakt 2030, som därför i kartan löper längs hela processen.

Klimatkontraktet tydliggör åtaganden, handlingsplaner och investeringsplaner som revideras steg för steg. Genom klimatkontraktet förbinder sig alla parter att stegvis stärka sitt engagemang och samarbeta över sektorsgränser för att påskynda klimatomställningen. Omställningskartan visar på att arbetet över tid förstärker städernas förmåga att nå klimatneutralitet.

